

Side mener, nemlig at et fyldestgørende og tilstrækkeligt Forsvar skal indrettes saadan og saadan og vil koste saa og saa meget; hvis man ikke vil det, ja saa kan man faa et Surrogat, der er saa og saa meget billigere, men ogsaa i Farens Stund er saa og saa meget mindre værd. Naar Vælgerne har faaet klar Besked herom og saaledes faaet Valget mellem disse to Ting, maa de træffe deres Valg, og derefter maa de selv bære Ansvar for, hvad Følgerne kan blive. Men det, jeg frygtede for, var, at Vælgerne ikke kom til at træffe dette Valg, fordi det var skjult for dem, om de Forslag, der var fremme, var forsvarlige eller ikke.

Den nuværende Uro er af samme Beskaffenhed. Den skyldes en Frygt for, at vi i 1909 har faaet et Surrogat af ringe Værdi allerede den Gang, og at den Udvikling af Krigsforholdene, vi nu lærer at kende omkring os, har gjort dette Surrogat endnu mindre tilfredsstillende, saa at det svigter, naar det i givet Tilfælde skal bruges, og vi er jo ikke selv Herrer over, hvorvidt vi kommer til at bruge det; vi kan blive tvunget dertil. Det er en given Sag, som jeg ikke behøver at gentage her, at vi alle uden Undtagelse maa ønske, at vi ikke maa blive inddraget i Krigen, at vi maa bevare vor Neutralitet, men Herrer derover er vi ikke, og hvis vi skulde blive tvunget ind deri mod vor Villie, frygter den Stemning, jeg her taler om, for, at der ikke er det fornødne materielle Forsvar til Stede. Nu er det klart, at det ikke vilde hjælpe, at jeg her vilde stille Forslag om, at vi i Dag eller i Aar skulde revidere Militærlovene af 1909; det er en Umulighed; det kan der ikke være Tale om. Men det, jeg vil gøre her, er paa min Gruppes Vegne at rette den indtrængende Henstilling til Regeringen: Er det ikke muligt at rette nogle af de Mangler ved denne Ordning, som Krigsforholdene har gjort saa iøjnefaldende. Jeg tror, at det ikke er saa umuligt. Den af disse Mangler, som maaske er den værste, nemlig den korte Uddannelse af de værnepligtige, er blevet rettet af Krigen selv gennem de langvarige Indkaldelser til Sikringsstyrken, saa at jeg i alt Fald som Civilist formoder, at vi i dette Øjeblik staar med en bedre indøvet Hær, end vi under normale Forhold kunde haabe at have; og det skylder vi Krigsforholdene. Jeg spørger da, om ikke de Mangler paa Materiel o. l., der skyldes Forsvarslovene, kunde blive rettet i noget højere Grad, end Tilfældet har været. Jeg siger i noget højere Grad, for vi ved jo her paa Rigsdagen, at i nogle

Henseender er, Manglerne rettede paa Regeringens Foranstaltning. Vi kan ikke nægte den den Anerkendelse, at de er rettede eller i Færd med at blive rettet, og jeg vil tilføje, paa samme Maade som en af de foregaaende Ordførere gjorde, at saa slet, som en Del af Pressen fremstiller vor Forsvarsordning, er den ikke, saa slet er vi ikke forsynede med Udrustning. Men jeg spørger, om det ikke er muligt at gaa noget videre, og jeg retter her en Appell til den høje Regerings Pligt- og Ansvarsfølelse. Regeringen har ikke det politiske Ansvar for Forsvarslovene af 1909, det er rigtigt, men derfor kan den heller ikke skyde sig ind under dem; og den har det Ansvar, som er langt alvorligere, Ansvaret for vort Forsvars Tilstand nu. Dette Ansvar er Regeringen sig ogsaa fuldt bevidst. Den har ikke lagt Skjul paa det. Den har frivilligt taget Ansvaret paa sig ved at bevare sine Pladser, da Krigen brød ud og tilvejebragte ganske andre Forudsætninger for dens Virksomhed end dem, under hvilke den havde overtaget Tabureterne. Ved at blive den Gang og ved sine Udtalelser og Handlinger siden har Regeringen lagt for Dagen, at den føler dette Ansvar. Jeg vil bl. a. minde om, at den højtærede Forsvarsminister, da han ved Slutningen af sidste Finanslovbehandling svarede mig paa en Forespørgsel, jeg havde den Ære at rette til ham, sagde, at Regeringen havde paalagt Befolkningen de store Byrder, som nu hviler paa den, og Staten de store Udgifter, der var foranledigede ved de trufne Indkaldelser og andre militære Forberedelser, fordi det var alle disse militære Forberedelsers Maal at bevare Danmarks Rige frelst og uskadt gennem den mægtige Krise, den civiliserede Verden nu gennemgaar. Det var klart, at det var Maalet. Det er det samme Maal, som alle uden Undtagelse og Partiforskel i denne Sal har, det er jeg ganske overbevist om. Og Ministerens Ord viste, at han klart forstod, hvad Formaalet var. Han satte sig det høje Maal og erklærede, at Regeringen havde handlet med dette Maal for Øje, og der var heller ikke nogen, der havde nogen som helst Ret til at betvivle, at Regeringen fortsat vilde handle saaledes.

Derfor er det, jeg retter det Spørgsmaal til den høje Regering, om den ikke kan formaas til at gaa endnu noget videre. Jeg vil ikke her komme ind paa Enkeltheder. Jeg tror, det vilde være uheldigt. Jeg vil altsaa ikke nævne de Steder, hvor der er Mangler, men der er Mangler, særlig i Retning af Materiellet, som det vilde være i